

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Dato: 5. december 2006

J. nr.: 3835

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af den 7. november 2006 (Ad FLF alm. del) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 79:

Spørgsmål 79:

”Ministeren bedes kommentere artiklen af 27. oktober 2006 fra Ingeniøren ”Forskere: overvågning af salmonella forringes”.

Svar:

Danmarks Fødevareforskning (DFVF) bliver per 1. januar 2007 en del af Danmarks Tekniske Universitet (DTU). Ugeavisen Ingeniøren bringer i den anledning den 27. oktober 2006 en artikel, hvor to forskere fra hhv. DFVF og den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) giver udtryk for betænkelighed ved, at opgaver fra sektorforskningsinstitutionerne fra 2009 kan udbydes i konkurrence.

I artiklen ”Forskere: Overvågning af salmonella forringes” sættes der fokus på risikoen for forringelse af overvågningen af fødevarerbårne bakterier herunder antibiotikaresistente bakterier efter udlicitering af opgaver indenfor området. Bekymringen begrundes i usikkerhed om, hvorvidt de faglige kompetencer, der i dag er opbygget i sektorforskningsinstitutionerne, kan opretholdes, eller om Danmark gennem udlicitering mister det helhedssyn, der i dag på unik vis kendetegner det danske overvågnings- og bekæmpelsessystem. Ligeledes vækker det også forskernes bekymring, om der kan opretholdes et tilstrækkeligt beredskab til eventuelle krisesituationer, hvis den generelle overvågning udliciteres.

Lad mig med det samme understrege, at der ikke er truffet beslutning om omfanget af udlicitering, endstige hvilke opgaver der i givet fald skal udliciteres eller hvornår det skal ske.

Det er min generelle holdning, at offentlige midler skal anvendes, så samfundet får størst muligt fagligt udbytte per krone. Konkurrenceudsættelse er et blandt flere midler til at opnå dette. Konkurrenceudsættelse indebærer, at visse opgaver bliver vurderet åbent af markedet, hvorved det offentlige får leveret ydelser til den bedste pris. Jeg ser desuden perspektiv i, at en konkurrenceudsættelse kan åbne op for nye samarbejdsformer, fx øget offentlig-privat samarbejde.

Udlicitering af offentlige kontrolopgaver på fødevarerområdet må nødvendigvis forberedes, gennemføres og evalueres under hensyntagen til myndighedernes overblik over den fødevarerikkerhedsmæssige situation, og uden at svække evnen til at gribe ind ved en uhensigtsmæssig udvikling. Dette betyder bl.a., at de opgaver, der udliciteres, skal beskrives meget præcist med hensyn til bl.a. metoder, kvalitetssikring, svartider, datakvalitet, mv. Endvidere skal myndighederne sikre, at private aktører, der løser denne type udliciterede opgaver er i dialog med et nationalt referencelaboratorium, der kan føre tilsyn med kvalitet af metoder og resultater.

De krav, der stilles i forbindelse med udliciteringen, skal netop være så præcise, at man kan forvente, at kvaliteten af udliciterede overvågnings- og kontrolopgaver er på mindst samme niveau som hvis opgaven fortsat blev udført af det offentlige.

Jeg er dog klar over, at man ikke kan basere et forudseende beredskab på sådanne standardforskrifter og –procedurer alene. Et forudseende beredskab er jo netop kendetegnet ved at kunne opspore og bekæmpe det uforudsigelige. Infektionssygdomme er et ”bevægeligt mål”: Nye smitstoffer opstår hele tiden i naturen, gamle smitstoffer finder nye smitteveje, når vi ændrer produktionssystemer, og nye befolkningsgrupper eller ændrede adfærdsmønstre påvirker, hvem der bliver syge af hvad. Derfor må et nationalt beredskab i sin kerne være forskningsbaseret og fleksibelt. På de nationale referencelaboratorier i sektorforskningen, og i fremtiden på universiteterne, hvor der både udføres diagnostiske aktiviteter men også forskning, overvågning og metodeudvikling, er kombinationen af disse opgaver med til at udgøre et stærkt fødevarerikkerhedsmæssigt beredskab, og det er især her at nye og anderledes ting opdages. Med en udlicitering baseret på faste kravspecifikationer, risikerer man kun at opdage det, som man i forvejen ved man skal kigge efter. Af denne grund er det da heller ikke alle typer af opgaver som egner sig til udlicitering.

Uanset, at DFVF skifter til DTU og Videnskabsministeriet, vil der også fremover være et tæt samarbejde mellem DFVF, DTU, Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarerstyrelsen. Parterne forhandler i øjeblikket en rammeaftale, der vil regulere forhold som leverancer, økonomi og samarbejdsfora.

Rammeaftalen er endnu ikke forhandlet helt på plads, men jeg forventer, at rammeaftalen vil forholde sig til spørgsmålet om konkurrenceudsættelse af DFVF's aktiviteter. Det er vigtigt for alle parter, at konkurrenceudsættelse tager hensyn til en langsigtet kompetenceopbygning og de aktiver og metoder, som er nødvendige for beredskab, fødevarerikkerhed og befolkningens ernæring.

Når vi om et par år skal tage stilling til konkurrenceudsættelse af en del af DFVF's aktiviteter, er det helt afgørende, at vi tænker os godt om og er godt forberedt. De kritiske punkter, som bliver påpeget i artiklen, vil indgå i vores overvejelser.

Lad mig nævne, at Fødevarerstyrelsen allerede har udliciteret en del laboratorieydelser og dermed allerede har opbygget en betydelig erfaring med konkurrenceudsættelse. Erfaringen viser, at konkurrenceudsættelse kræver grundig forberedelse af kravspecifikation, udvælgelse af leverandør og overgang til ny leverandør.

Det er klart, at det skaber noget usikkerhed hos ledelse og medarbejdere, at der kan være udsigt til at konkurrenceudsætte selv en mindre del af virksomhedens aktiviteter. Det ligger i sagens natur, at resultatet kan medføre forandring.

Jeg vil til slut gerne bemærke, at DFVF i DTU i en eventuel konkurrenceudsættelse meget vel kan vise sig at kunne levere varen til den bedste pris på markedet. Det kræver rettidig omhu fra forskningsinstitutionen. Jeg forventer, at DFVF i DTU også af denne grund vil fastholde sit strategiske fokus og fortsat udvikle sine aktiviteter fagligt og økonomisk, så institutionen er klar til at gå i konkurrence med andre aktører på markedet.

Samlet set skal konkurrenceudsættelsen i givet fald bidrage til, at Familie- og Forbrugerministeriet får den bedst mulige opgaveløsning til en god pris, men der skal også være sammenhæng mellem konkurrenceudsættelse og de faglige målsætninger.

Lars Barfoed

/ Jakob Møgelvang